

19.05.89 Минуло 40 днів після кривавої неділі у Тбілісі, вчиненої молодчиками із спецзагону і санкціонованої верхами партії. Стан справ зараз такий, що жодне місто у нашій занадто великій країні не може вважати себе застрахованим від заточених саперних лопаток і мабуть найменше Київ.

О десятій годині вечора сотні людей зійшлося до пам'ятника Шевченкові на сороковини тбіліських жертв. Були засвічені свічки, проголошувалися промови, співали сумних пісень.

Мабуть багато хто задавався питанням чи скоро тбілісцям доведеться зібратися на сороковини майбутніх київських жертв.

19.05.89 Львів. Цього дня на мітинг жалоби біля стадіону "Дружба" зібралось від 50 до 100 тисяч людей (Львів-не Київ). З національними прапорами (на які стомилене львівське начальство вже перестало кидати ся) вони пройшли всім містом там, де має бути поставлений пам'ятник Т.Шевченкові.

Пролунало кілька коротких сумних промов. Під час цих подій було заарештовано голову львівської філії УГС Богдана Гориня, але влада, підкоряючись вимогам мітингувачів змушена звільнити його. Намагалися заарештувати Барладяну, але люди його відбили.

20.05.89 Київ. Останній день передвиборчої агітації. Увечері хлопці з Гельсінкської Спілки, зібравши людей на майдані Жовтневої революції організували демонстрацію по Хрещатику, що проходила під політичними гаслами: обрати Черняка, викинути Конституцію (в сучасній, брєжнєвській редакції) на смітник, т.ін. Люди скандували: "Черняк, Черняк!", "Народний рух!", "Геть Щербицького!".

22.05.89 Київ. Близько 5 години були затримані: Віктор Федорчук та Оксана Корчинська, котрі прямували до пам'ятника Т.Шевченкові. Разом з ними випадково взято студента медицини. Всіх трьох було відвезено до Ленінської буцегарні. Обшукано їхні торби, з котрих вилучено зо три десятки жовтоблакітних прапорців, кілька примірників "Хроніки опору", листівки з історичною довідкою про національну символіку та три сотні значків.

Впродовж 5 годин офіцери міліції, а потім гебісти допитували вісімнадцятилітню Оксану Корчинську. Наприкінці розмови всі звинувачення, що їй пред'являлися, були зняті, проте речі "тимчасово" конфісковано для експертизи.

22.05.89 Київ. В сей день ми стали свідками нового етапу відродження національної свідомості українців. Якість ідеї переходить в кількість і завойовує життя.

Годині о п'ятій до пам'ятника Шевченкові почав збиратися натовп відзначити день національної пам'яті. Влада, як завжди, перестраховувалася і на сей раз влаштувала невеличкого мітинга, досить нудного за змістом. Хтось промовив "Хай радіє Україна на жовтій пшеничній ниві під чистим блакітним небом!". Натовп вибухнув: "Слава!", "Хай живе!", дотори здійнялися національні прапори, гасла за самостійну соборну українську державу, тризуби.

Почали співати жори, а більшість людей з прапорами відійшла неподалік до водограю поспівати, погомоніти, вилити душу.

...Промовляв Євген Сверстик: "Там, біля пам'ятника, кесареві віддається кесаре, тут, у нас, Богові віддається Богове." Далі бере слово отець Богдан-священник Української автокефальної православної церкви, котрий своєю промовою, сповнену скорботи і перестороги, закінчує молитвою "Отче наш". Мала відбутися панахида, проте її заборонили. Виступає Григорій Міняйло. Люди запалюють свічки і йдуть до пам'ятника, несучи попереду образки. Піднімається по сходах молодь з прапорами і розташовується за обабіч жору.

Тут нерви у влади не витримали. Кілька "молодчиків" кинулися на юнаків з прапорами і почали стягувати в долину. Натовп занімів на мить і вибухнув люттю. Хлопці були відбиті. Раптом почувся крик з-за пам'ятника. Особи в цивільному потягли кілька хлопців до автобуса. Люди з криками "Ганьба!", "Фашисти!", "Сталінці!" кинулися туди, оточивши автобуса і міліцейського "бобіка", що випадково там опинився. Автобус намагався рушити, хтось ліг під колеса, його одразу ж схопили і заштовхнули до середини. Настала криза, але влада знайшла свій вихід: десь з підворотні вибігло кілька десятків молодиків в жететах, шоломах, з кийками і кинулися на людей. Такого Києва ще не знав. А було свято. Біля пам'ятника самотньо завивав жор.

Ситуація стала безконтрольною. Гнівний натовп зібрався йти до міліції вивозити хлопців. Начальство марно намагалося заспокоїти людей. Нарешті приїхав заступник міністра внутрішніх справ і пообіцяв, що всіх буде відпущено. На загальний подив він не збрехав. Скоро привезли хлопців і люди понесли їх на руках із криками "Слава!".

... Мітинг. Виступає Ярослав Данелейко, за нею Дмитро Корчинський, пропонує резолюцію:

Верховній Раді УРСР.

Заборонити застосовувати спецвійська проти мирного населення.

Скасувати укази Президії Верховної Ради СРСР від 8 квітня "Про карну відповідальність за державні злочини".

Відновити українську національну символіку.

Хто "за" - море рук.

Хто спробує "проти" - жодна рука не піднялася.

Було ще кілька палких промов. Один із затриманих, піднявши потоптаного, порваного портрета Т.Шевченка сказав: "Цього портрета Т.Г.Шевченка вирвав у мене з рук міліціонер із криком: "что самостийности захотел?", зібрав портрета і кинув на підлогу автобуса. Ось така у нас "демократія".

До демократії по-київському ми вже звикли. До того, що нас б'ють кийками - ще ні. Є надія, що і не звикнемо.

Лише пізно ввечері люди почали розходитися.

Відповідальні за випуск:

Дмитро Корчинський та
Олександр Федорук